Deprem Afet, Yangın Felaketse
Sebebi; İnsandır!

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARAAĞAÇLI
G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, EBB Öğr. Üyesi.

1.Deprem Afet, Yangın Felakettir!

Deprem, yer altındaki çatlamalar ve kırılmalar nedeniyle oluşan hareketlerin yer yüzeyini sarsması olup, bu sarsıntılar doğal yeraltı hareketleriyle kısa süreli gerçekleşir.

Yangın ise maddenin ısı ve oksijenle birleşmesi sonucu oluşan yanma reaksiyonudur. Maddeyi getiren, üreten, dağıtan insan eli olduğu için yangın telafisi zor bir felakettir.

Çünkü; yeterli derecede ısıyı harekete geçiren yanıcı maddelerdir. Isı ve yanıcı maddenin tutuşması için gereken oksijen ise bazı uç noktalar hariç doğada her yerde olduğu için yangının tetikleyicisidir (wikipedia, 2025).

2.Yangınların Çoğu İnsan Eliyle Oluyor!

Yangınların sonucu sadece coğrafî fizik mekanlar ve çevre değil; yaşayan tüm canlıların ölmesi ve türlerinin yok olması gibi olumsuz etkileri vardır.

Yangının başlıca nedenlerine bakıldığında insan faktörüyle olduğu dikkati çekiyor:

Çünkü;(1)korunma önlemlerinin alınmaması, (2)ihmallerin çokluğu, (3)bilinçsiz yakılan piknik ateşlerinin tam olarak söndürülmemesi, (4)kazalar, (5)bilgisizlik, (6)kasıtlı kundaklamalar ve (7)küçük kıvılcımların sıçramaları hep insan eliyle yangınlara sebep olmaktadır. Rüzgarlı havalarda kuru dalların birbirine sürtmesi ve yıldırım düşmesi ve benzeri doğa olayları sonucunda da yangınlar çıkmaktadır..

3.Memleketin Ciğerleri Yok Oluyor!

Yaz aylarının ilki olan Haziran'ın son iki gününde yaklaşık 150 orman yangınının olması 16 köyün boşaltılması dramatiktir.

Ankara, İzmir, Antalya, Bursa, Manisa, Bilecik, Osmaniye, Edirne, Bolu, Sakarya, Mersin başta olmak üzere Türkiye Coğrafyası'nın her tarafından gelen yangın haberleri daha yaz mevsimin başındayken düşündürücüdür. Ağustos ayında havaların daha sıcak ve kuru olacağı varsayıldığında bu olumsuz görünümün daha da artmaması için yangınlara karşı önlemlerin artırılmasının gereğine dikkat çekiyor.

Çünkü;

- İhmal ve dikkatsizlik nedeniyle orman yangınları çıkıyor.
- Ormanlarda güvenlik tedbiri alınmadan ateşler yakılıyor.
- Yakılan ateşler söndürmeden bırakılıyor.
- Sönmemiş sigara izmariti ve kibritler yerlere atılıyor.
- Orman içinde veya bitişiğindeki tarlalarda istenmeyen otları yok etmek için anızlar yakılıyor.
- Gece aydınlatma için ormanda ateşle dolaşılıyor.
- Cam ve cam kırıkları ormanlarda bırakılıyor, bu kırıklarda güneş ışınlarıyla kıvılcımlara sebep oluyor.

4.Kasıtlı Olarak Ormanlar Yakılıyor!

Yukarı satırlarda sıralanan orman yangınlarına sebeplere ek olarak; kasıtlı olarak da orman yangınları çıkarılıyor. Tarla veya otlakları genişletmek için bilerek ormanlar yakılıyor, Orman içinde yapılan kanunsuz işleri gizlemek için yangın çıkarılıyor. Birilerinden intikam almak veya bir şeyi sabote etmek için yangınlar çıkarılıyor. Yabani hayvanları uzaklaştırmak için kasıtlı olarak yangınlar körükleniyor.

5.Yangınlara Tek Neden Küresel İklim Değil!
İnsan eliyle oluşan olumsuzluklar son zamanlarda küresel iklim değişikliğiyle geçiştirilir oldu.

Bu tavrın, esas problemi görme ve çözme yerine; eskilerin deyimiyle halı altına çöpleri süpürmekten farkı yok!

Memleketin kimyasını bozan oralarda yaşayanların maddi değerlerini yok eden ve yaşadıkları iyi, kötü tüm anılarını da silen son yangınlar hasarların çokluğunu gösteriyor.

Yangınların hem sayıca çokluğu hem yayılma hızı üzülerek gözlendiğinde; yetkililerin daha kalıcı önlemler alması, merkezi iktidarın yangınlar konusunda yerel yönetimlerle eşgüdümlü, eş katılımlı ve eş zamanlı çalışmalar yapma gereksinimin daha da arttığını gösteriyor.

6.Orman Yangınlarının Zararları Çok Yönlü ve Telafisiz
Gezegende bir olgu ve olay farklı nedenlerle olumsuzluklara neden olabilir. Beklenmedik anlık kazalar bu türden olup, telafileri maddi ve zamansal olarak karşılanabilir.

Ancak orman yangınları birer felaket olup, zararları salt yeşil bir coğrafyanın yok olması değildir.

Çükü; orman yangınlarıyla;

- Biyo çeşitlilik zarar görüyor.
- Ormanlarda yaşayan canlıların yaşam alanları yok oluyor. Bu konuda kaçamayan kaplumbağalar en somut dramatize haldir.
- Canlı ve cansız örtünün yok olmasıyla erozyon, sel-taşkın ve hava Kirliliği gibi doğal afetler artıyor.
- İklim yani; sıcaklık, rüzgâr, nem dengeleri bozuluyor...
- Orman ve orman ürünlerine dayalı turizm, sağlık ve spor alanları olumsuz etkileniyor.

7.Sözün Sonunda; Yangın Felaketine Karşı Bireysel ve Toplumsal Bilinç Gerekiyor!
Yangına karşı alınabilecek önlemlerin başında eğitim vermek ve yangına karşı bireysel ve toplumsal bilinç düzeyini artırmak en akılcı yol gözüküyor. Felaket gelince değil; felaket öncesinde çalışmalar yapılmalı, denetimler artırılmalıdır.

Yapısal bakımdan yangından korunmak için; (1)Her ormanın içinde yangının etkilerinden korunmuş kısa yangın çıkış yolları sağlanmalı, (2)Ateşleyici ve yanıcı malzemeler birbirinden ayrı yerlerde depolanmalı, (3)Her an çıkabilecek yangınlar için yangın söndürme araçları ve tüpleri çalışır durumda hazır bulundurulmalıdır.

İtfaiye yapısalı yer ve hava müdahale araçlarıyla güçlendirilmelidir. Yangın bölgelerinde yaşayan vatandaşlarımızın yangınlarda oluşan maddi kayıpları, bir an önce karşılanmalı, "Toprak Ana, Devlet baba ise devlet bu rolünü ivedi ve öncelikli biçimde göstermelidir."

Kaynaklar

https://www.ankara.bel.tr/ankara-itfaiyesi/yangin-tedbirleri.2023.

https://www.afad.gov.tr/yanginlara-karsi-alinmasi-gereken-önlemler.2021.

https://www.wikipedia.Yangın. 2025.

Etiksel İlke
Burada yer verilen görüşlerden yapılan alıntılarda kaynak gösterilmesi etiksel olarak uygun olacaktır.

İletişim ve Erişimi
e-posta : mkara@gazi.edu.tr
Web (1) : w3.gazi.edu.tr/~mkara
Web (2) :https://avesis.gazi.edu.tr/mkara
ORCID:https://orcid.org/0000-0003-3488-1021

Süren Yayın Ortamları ve Portalları
Futbol-spor-yorum :www.yurtspor.com.yazarlar
Eğitim,sosyoloji,güncel:www.mektepligazete.com.köşeyazıları
Bilim-araştırma :www.mektepligazete.tebeşirbülten.com
Tüm yayınlar blogu :mustafakaragacli.blogspot.com

Bilişim Medyaları
Facebook (1): Kirizma
Facebook (2): Mustafa Karaağaçlı
X : M_Karaagacli_
İnstagram : mustafakaraagacli1
Youtube :AkademikAda